რუსეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარეგო ყველა ქვეყნისა, შეერწყლით!

ხუთშაბათი, 13 აპრილი 1917 წ.

ერთობა

ფასი 7 კაპ.

„თანამედროვე აზრის ბაგრაკელება.

გაზეთი ღირს: მთელი წლით—15 მ., ნახევარი წლით—8 მან., 3 თვით 4 მან. 20 კ., 1 თვით—1 მ. 40 კ., ცალკე ნომერი ყველგან 7 კაპ. და საზღვარგარეთ ორჯელ მეტი. განცხადების ფასი: პირველ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი—30 კაპ. მეოთხე გვერდზე—15 კაპ.; სამშლელიანო განცხადება ორ საათამდე 5 მანეთი ხოლო ორის შემდეგ—6 მანეთი. ხელმოწერილი წერილები არ დაიბეჭდება. დაუბეჭდელ სავაზეთო მასალა რედაქცია არ ინახავს ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ—მოწერას კისულობს

ხელის მოწერილობა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Тифлисъ почтамтъ 199. Власію Малакіевичу Бохохадзе. სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს.

რედაქციაში პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 ს-დე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თფილისი, გოლოვინის პრ. № 12. (Тифлисъ Годовинскій пр. № 12).

43

ტელეფონი 16—62.

№ 22 ორგანო ამიერ-კავკასიის სოციალდემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა. № 22

რუსეთის სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიის თფილისის კომიტეტის გიორგ მოთავსებულია გოლოვინის პრ. № 12 „ერთობის" რედაქციის გვერდით.

მუდმივი მდივნის მოვალეობას შეასრულებს ზ. ჩიჩუა და ამხანაგებს სთხოვენ მიმართონ მას ახსნა-განმარტებისთვის. გიორგ ღიაა დილით 11—1 საათამდე. საღამოს 5—7 „

გუდმოკლული მეფლლე თომა თეიმურაზის ძე კალანდაძე, სიდეტრ-სიმმრი სალომე და თეიმურაზ, მაზლი გიგო, დები ანიჩკა და ნინოცა და მამიდა სოფიო უღრმესი მწუხარებით აუწყებენ ნაცნობ-მეგობრებს

გაგილინე კალანდაძის

უდროოთ გარდაცვალებას, რომლის უკანასკნელი გამოთხოვების დღე დანიშნულია 13 აპრილს დ. ხიდისთავში.

გაგუ ბერეანის ძე და სილოვნი გაბუნიები და აგრ თვე კატო გაბუნიას ასული და ანეტა (ვარა) ნაშვილისა გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ პირველი საყვარელი შეილლის და მეორენი ძვირფასი დედის

მატრონა იესე მესხის ასული გაგუნიასას

გარდაცვალებას, რომლის დაკრძალვის დღე არის დანაშნული ხუთშაფათს, ამა აპრილის 13-ს ს. ონალიაში, სენაკის მაზრა საგვარეულო სასაფლაოზე.

ხუთშაბათს, 13 აპრილს სამი თვის თავზე კუკანის წმ. ნინოს იკლესიაში გადახდილ ბერეტი ბერეა ფარეა და პანაშვიდი შეეცოთ გარდაცვალებულს

გრიგოლ ზაკარიას ძე ნასტრაძის

სულის მოსახსენებლათ, რასაც აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ მეფლლე ეკატერინე იგორის ასული ნატრაძისა შეილებით ნინა, ლიზა, ალექსანდრე და თამარ. რათა და განსვენებულის ამხანაგები. წირვა დაიწყება დილის 10 საათზე.

მოქალაქენო!

15 აპრილს რევოლიუციონური პროლეტარიატი და რევოლიუციონური არმია გამართავენ წითელ ყვავილის დღეს.

წითელი ყვავილი—ეს სიმბოლოა ძლევამოსილ რუსეთის რევოლიუციისა, სიმბოლოა სიხსნისა, რომელიც თავისუფლებისათვის დაიღვარა.

მოქალაქენო! მოპირებული თავისუფლება ერთნაირათ ძვირფასია ყველასათვის და ჩვენც სიხარულით და სიამაყით დავიმშვენოთ გვერდი წითელი ყვავილით.

ნახეგარი შეშოსული ფულისა მოხმარდება ხაჩუქრებს ფრონტზე მყოფ ამხანაგ ჯარის კაცებისათვის

მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტ. საბჭოები.

პოლიტიკურ გაჭასაზ. დამზემარე კომისია

მოქალაქენო!

მუშათა დეპუტატების სამკოს აღმასრულებელ კომიტეტთან დაარსდა პოლიტიკურ გადასახლებულთა დამხმარე კომისია.

რომ ეს დამხმარება საკმარისი დარჩეს, საჭიროა საშვალება, საშვალება და საშვალება.

გთხოვთ ფული გამოგზავნოთ სასახლეში კომისიის სახელზე დილის 11—1 საათამდე და საღამოს 6—8 საათამდე. ტაბასაცელი, თეთრეული და ფეხსაცმელი ლაბარეთი № 29 ში გუდოვიჩის ქეჩა, იმავე საათებში.

კომისია იმყოფება სასახლეში, მუშათა დეპუტატების სამკოსთან.

ამრიგად 16 აპრილს დილის 10 საათზე ადგილობრივ თეატრის დარბაზში მოხდება ბიათურის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიის

წევრთა კრება

წევრთა წინასწარ ჩაწერა სწარმოების 5 აპრილიდგან მუშათა დეპუტატეს სამკოში ი. ბარბაშვილთან დილის 10 საათიდან ნაშუადღეის 2 საათამდე საღამოს 4—8 ს მდე. კრების დღეს ახალი წევრების მიღება შეიძლება თეატრშიც. კრებაზე გარეშე პირთა დასწრება არ შეიძლება.

3—1 ბიათურის სოციალ-დემოკრატიული მუშა ორგანიზაცია.

ქ. თფილისის საგაჭრო-სამრეწველო და საკრედიტო დაწესებულებებში მოსამსახურეთა პროფესიონალურ კავშირის გამგეობა

ამით აუწყებს ამხანაგებს, რომ კავშირის კანტორა მოთავსებულია სერგიევის ქუჩაზე, სახლი № 1. კავშირის საქმეებზე ყოველ წევრათ ჩაწერისათვის უნდა მიმართოთ საღამოს 7—9 საათამდე. 3—1

სახალხო სახლი

პარასკევს, 14 აპრილს 1917 წ. ქართულ დრ. მსახიობთა ამხანაგობის მიერ წარმოდგენილი იქნება ცნობილი პიესა ალ. სუმბათაშვილისა

ღალატი

დრამა, ლეგენდა 5 მოქ.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი ტ. ბაბაშიძე, ნ. დავითაშვილი, ნ. ჯავახიშვილი, ბ. მატარაძისა, პ. ზოთაძე. ბ-ნნი: ვ. ბაბაშიძე. ვ. ბაწყარეულიძე, გ. ბერდენაშვილი, შ. დადიანი, ი. ბარდელიშვილი, ნ. გვარამე, გ. სალაძე, ი. თარხანაშვილი და სხვანი.

ადგილების ფასი ყველასათვის ხელმისაწვდენია. დასაწყისი საღ. 9 საათზე.

3—2 ადმინისტრაცია ქართ. მსახ. ამხანაგობა.

ორგანიზაციებისა და ამხანაგებს

საყურადღებოთ!

ამხანაგნებო! გთხოვნეთ ყველგან საკუთარი პასუხის მგებელი კორესპონდენტი და მოგვაწოდეთ მოკლე ცნობები ყოველი მხრიდან, განსაკუთრებით მუშათა და ჯარის კაცთა დეპუტ. საბჭოებისა და ოფიც. პარტიის ცხოვრებიდან. წერილი დაწერეთ ცალ გვერდზე და ხარაკვეთით.

რედაქცია.

გ. გ. მეგრაგიანი

შინაგან ავადმყოფობა ჭლეტა და გულის. იღებს ახად რენდგენის ელეტრო-წამლობის კაბინეტში განიხილავ და წამლობა ხანგრძლივი, ეფექტიანი ყველანაირ ჭლეტის წამლობა და ელექტროთი წამლობა: თანიკურნეების,—ტრიპონი, ლიფი სალინიოდი ხელეფლეტა: მიერეა და ორთნაგალის ტოკოთი. ფილტვების ავადმყოფობისთვის, გულისთვის, ინტერნალურ ავადმყოფობისთვის და ეფექტიანი ეფექტის ეპეტების, სისხლ ნაკლებობის, ფლეფლეთის, ნევრასთენიათვის. ხერხემლის ტეინის ავადმყოფობის ასთმის, ბრონიოლი, და რეკონვალესცენციის. ყოველ დღე 9—1 ს-დე და საღამოს 5—7-ს-დე. მისამართი: ნიფეთიოლის ქუჩა № 28. ტელეფონი 7—92.

ექიმი ივანე თიმანაძე

დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება საღამოს 5—7 საათამდე. ოსმალთათა-კირილოვის ქუჩა, 18, ტელეფონი № 11—82.

ექიმი კ. ი. ბვარეიშვილი

შინაგან და ბავშვთა ინეუფლებიანი

ავადმყოფებს მიიღებს ყოველდღე საღამოს 6—7 ს., კვირა დღის გარდა.

ქსენინის ქუჩა, № 4, სასტუმრო ვეტიცელის გვერდით. ტელეფ. 15—00.

ექიმი მ. გ. ვეფხვაძე

ტომსკის უნივერსიტეტის ვენერიულ კლინიკის ორდინატორორად ნამყოფი იღებს ავადმყოფებს კანისა და ვენერიულის სნეულებით ყოველ დღე 3—5 ნახ. საათამდე, ვარაბაშვილის ძეგლის პირდაპირ, რაზიეზდის ქუჩა, № 19.

ექიმი გ. მ. მუსაძე

იღებს სადოსტოკრო ავადმყოფთ საღამოს 5—6 საათამდე კვირა დღის გარდა, მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 67; ოფიციერულ ეკონომიურ საზ. შენობის პირდაპირ, სახ. ავადნიშვილის. ტელეფონი № 5—77.

ქ. ძუთაისში.

ექიმი მ. ი. ჩხენკელი

იღებს ნაუთთა და შინაგანი ნეფეულებით ავადმყოფებს ყოველ დღე, დილის 9 საათიდან —1 საათ. საღამოს 5—8 საათ. თფილისან ქუჩა: გოკიელოვის სახლი.

ქუთაისი

ექიმ გ. ი. გოკიელის

ელექტროთისა და სინათლეს სამკურნალო კაბინეტი, შინაგანი ნერვებისა და ვენერიოლოგიის ავადმყოფთათვის, ავადმყოფნი მიიღებიან დილის 9—12 საათ. და საღ 6—8 ს. საათამდე

ჯარი და რევოლიუცია.

ძველი წყობილების დამბობა უმთავრესათ მუშათა კლასის და ჯარის საქმეა.

პროლეტარიატმა უკვე მოიპოვა 8 საათის სამუშაო დღე. ახლო მომავალში ეს მთელი რუსეთისთვის დაკანონდება. ჯარისკაცებს რევოლიუციამ მოქალაქობრივი უფლებანი შესძინა. მათ საშვალება ეძლევა საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში აქტიური მონაწილეობა მიიღონ. დღემდის საღლათი უსიტყვო მონას წარმოადგენდა. ამიერიდან ის სრულუფლებიანი მოქალაქეა.

ამგვარი მორიგ საკითხთა ჯარის ნივთიერი მდგომარეობის გაუმჯობესება ისმება. პეტროგრადის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭო შესაფერი პროექტის შემუშავებას შეუდგა. გაზრახულია უბრალო ჯარისკაცს თვიერათ დაენიშნოს 5 მანეთი, ეფრე ტერებს 6 მანეთი, დაბალ უნტეროფიცერს 8 მანეთი, უფროს უნტეროფიცერებს 11 და ფელდფებელებს 14 მანეთი. ფრონტზე ყოფნისას ყველა ჯარისკაცს 2 მანეთით მეტი ჯამაგიერი ეძლევა. გაზხორციელდება ასეთი პროექტი და უეჭველია, ჯარი ნივთიერათ უზრუნველყოფილი იქნება. ეს დაახლოვებით ყოველწლიურათ მზვიდობიან დროს 100 მილიონ ზედმეტ სახელმწიფო ხარჯს მოითხოვს.

ამდამად ხალხი ორეულებს შუა იმყოფება. მას ხელიდან მარჩენალი შვილები გამოეცალა. სახლში მოხეცები და ბავშვები-და იმყოფებიან და ოუტანელ ტანჯვას განიცდიან. ამავე დროს ისინი ვალდებულნი არიან ჯარისკაცები ომის ველზე არჩინონ და მათ ყოველთვიურათ უკანასკნელი გროშები უგზავნონ. მეფე და მისი მთავრობა ჯარს იხოლოდ მაშინ იხსენიებდა, როცა მათთვის საკვრო იყო „შინაური მტრისა" ანუ „კრამოლნიკების" დამორჩილება, ხოლო ჯარისკაცთა ნივთიერ უზრუნველყოფ ს ყურადღებას არავინ აქცევდა.

რევოლიუცია ბ ლოს საქმეი და მის ინტერესებს ემსახურება. ცხადია ამხანათ ჯარს სურეიოზული ყურადღება უნდა მიექცეს. ასედაც ხდება. ამის უტყუარი ნიშანია პეტროგრადს მუშათა დეპუტატების საბჭოს პროექტი ჯარისკაცთა ნივთიერ მაჯამტების შესახებ. ამ გზით ხალხს მძიმე ტვირთი ჩამოეხსნება, ამავე დროს რევოლიუცია საზოგადოო ერთგულ და ძლიერ მოკავშირეს შეიძენს. ძველი მთავრობა ჯარს მხოლოდ ბორკილებს უთავაზებდა. ხალხი მას თავისუფლებას აძლევდა და ნივთიერ უზრუნველყოფას პირდება. პეტროგრადის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს პროექტის დაკანონება ახლო მომავლის საქმეა. ხალხი თავის ერთგულ შვილთ არაფერს არ დაივიწყებს. ეს კარგათ უნდა შეიგნოს ჯარმა. მას ბუდან უნდა ახსოვდეს, რომ რევოლიუციის გამარჯვება მისი საკუთარი გამარჯვებაა, ხოლო რეგენციის ამოძრავება ჯარს ძველი ბორკილების აღდგენას უქადის.

რუსეთში ახალი ხანა დაიწყო. ეს ფრიად ხელსაყრელია ჯარისთვის. ამიტომაც ის ყველ დებული რევოლიუციას დარაჯათ ედგეს და მის სრულ გამარჯვებას ხელი შეუწყოს.

ვიმოსვლის საკითხი.

რკინის გზებისა და საზოგადოთ მიმოსვლის საკითხმა მუშავე ხასიათი მიიღო. საქონლის გადატან გადმოტანა, ხალხთა მიმოსვლა რაც დრო გადის უფარგისდება და მით საქონლის გაცვლა-გამოცვლის სფეროში დიდ ანეგ ლეკ ეფას ფუვეს. უგზოობა, რკინის გზების ნაკლებობა, რუსეთის ეკონომიური ცხოვრების განვითარებას მთელი საუკუნოების განმავლობაში ფეფრხებდა კაპიტალისტური წარმოება და საქონლის გაცვლა-გამოცვლა მძიმე პირობებში ხდებოდა.

ძველმა მთავრობამ თავისი ვერაგული პოლიტიკით ყველაზე ცუდ პირობებში ეს დარგი ჩააყენა. ის მთელი საუკუნოების განმავლობაში ხალხს ქონების ბიუროკრატიულს და მილიტარისზმის საქმეობაში ფლანგავდა, ხოლო მიმოსვლის გაფართოოვება-გაუმჯობესებაზე თითქმის სულ არ ზრუნავდა.

მართალია მთელი ამ ხნის განმავლობაში რკინის გზების გაყვანაზე მრავალი მილიონები და მილიარდები დაიხარჯა, მაგრამ უმთავრესთ უბაყოფოთ და უმნიშვნელოთ. ასეთი ვერაგული პოლიტიკა მიმოსვლის დარგში შუდამ და ყოველთვის სამძიმო იყო, მაგრამ ეს მეტად აუტანელი და ხალხს დამეუბეული გამოდგა ამ საერთაშორისო ომიანობის ხანაში. ჯარის გადასვლა-გადმოსვლა, ჯარისთვის საჭირო სურსათისა და იარაღის მიწოდებამ მთელი რკინის გზები დაიკავა. ამას ზედ დაუმატეთ ის გარემოებაც, რომ გაძარცულებულ მიმოსვლის გამო რკინის გზის ლოკომოტივები და ორთქმლავლები ზანდდებიან. ყველი ეს კი უეჭველ მდგომარეობას ქმნის და რკინის გზებზე ვაგონების ნაკლებობა თანდათან მატულობს.

ამ გარემოებას დიდი ყურადღება მიაქცია თფილისის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოებმა და ამ მდგომარეობიდან გამოსავალთ მათ შესაფერი ზომები გამონახეს.

დასახელებულმა რევოლიუციონერმა ორგანოებმა საერთო მსჯელობა იქონიეს და შემდეგ დასკვნამდის მივიდნენ: რკინის გზების სახელოსნოებში და დეპოებში საჭიროა ფრონტიდან დაბრუნებულ იქნას რკინის გზის ყველა მეშინაკნეები, ზენინკლები, ტელეგრაფისტები და ალრეთვე ფრონტიდან გამოწვეულ იქნან პირველ წლების გაწვეულნი მეორე ტ პირველი ხარისხის სათადარიგო ჯარის კაცები. გაუმჯობესდეს რკინის გზებზე მოსამსახურეთა ნივთიერი მდგომარეობა და რკინის გზის მართვა გამგეობა დემოკრატიულ საფუძველზე აშენდეს და ადგილობრივ მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს კონტროლის ქვეშ დადგეს. ერთი სიტყვით, საჭიროა რკინის გზის სამართველოებში მოხდეს ძირითადი ცვლილება და მოიწყოს იგი დემოკრატიულ ნიადაგზე. დღემდის აქ სათავეში ძველი რეჟიმის ხალხი სდგას და ისინი ძველებური ბიუროკრატიული გზით აწარმოებენ საქმეს. ბიუროკრატიულათ საქმის წყაფანა კი ისედაც დაქვეითებულ და მოშლილ მიმოსვლას უფრო მეტათ აფერხებს და ამის გამო მრავალ ცენტრებს პირდაპირ დამშე�a მოელის. ეშმა გარეშეა ასეთი ზომები მეტის-მეტათ პალიატიურია, იგი არსებითათ ვერ გაწაალხებს დღევანდელ მიმოსვლისა და რკინის გზების მოუწესრიგებელობას, მაგრამ იგი ოდნავ მაინც გაუმჯობესებს მდგომარეობას და მიაკ საჭირო სურსათის გადატან გადმოტანის საქმეს გაადვილებს. საჭიროა მუშათა და ჯარისკაცთა დეპ. საბჭომ თავის გადაწყვეტილების ცხოვრებაში გატარება დაიჩქაროს.

ემზადეთ!

პეტროგრადის მუშათა და ჯარის კაცდეპუტატების საბჭომ საბოლოოთ გადაწყვიტა 1 მაისი 18 აპრილს იდღესასწაულონ. მთ უკვე გამოიმუშავეს ლოზუნგები, რომლითაც ამ დღეს მთელი რუსეთის პროლეტარიატი და რევოლიუციონური ჯარი უნდა გამოვიდეს.

ომმა საერთაშორისო ინტერნაციონალი დაშალა და მსოფლიო პროლეტარიატს ძალა დაკარგა. ამან ხელი შეუწყო იმპერიალისტებს გაძლიერებასა და ომის გაგრძელებას. საერთაშორისო პროლეტარიატის პირდაპირი მოვალეობაა ინტერნაციონალი დაფუძნებლივ აღდგენილი იქნეს. ლოზუნგნი: **„პროლეტარეგო მთელი ქვეყნისა შეერთდით."** 1 მაისს ფაქტიურათ ხორცი უნდა შეისხას და ამ დღეს ყველა ქვეყნის მუშებმა ინტერნაციონალის აღდგენა უნდა მოითხოვონ.

მაგრ სრული 3 წელიწადი ბესრულდება, რაც კაცობრიობა საშინელ სისხლის ღვრას აწარმოებს, ხალხს საუკეთესო შვილნი იხოცებიან და საუკუნოებით შექმნილი კულტურა ნადგურდება. მიუხედავათ ამისა, ყველა ქვეყნის იმპერიალისტები „ომს ბოლამდის" გაგრძელებას მოითხოვენ და ომის სამ.ხვერპლოზე ახალ-ახალი მსხვერპლი მიაქვთ. საერთაშორისო მუშათა დემოკრატიას ვალია იმპერიალისტებს თავგასულობას ლაგამი ასდოს და საერთო ძალით ომს ბოლო მოელოს. რუსეთის რევოლიუციონერმა პროლეტარიატმა და ჯარმა ამის შესახებ უკვე მიმართა ყველა ქვეყნის ხალხთ. მუშათა დეპუსსაბჭოს დღეს მთელმა მშრომელმა მასამ კიდეც ერთხელ უნდა გაუსვას ხაზი და მთელ ქვეყანას ამცნოს, რომ ის მოითხოვს უკონტროლოდ და უანქეშოო ზავს. მოწონ�ამ ხანაგებმა ამასთანავე უნდა გაუნმარტონ ხალხს მილიტარიზმის მნიშვნელობა და სახალხო მილიციის დანიშნულება.

ომმა მთელი ქვეყანა ორ მოპირდაპირე ბანაკათ გაყო, ხალხთა შორის შეფლი და მტრობა დათესა და ძმა ძმას მიუსია. დიდი სახელმწიფოთა გაბატონებული კლასები თავისუფლების მაგიერ ერთმანეთის განადგურებასა და პატარა ერების დამონავებას ცდილობენ. პროლეტარიატმა, ხალხთა შორის ომის მიერ აგებული ჩინეთის კედელი უნდა გაანადგუროს და მთ შორის ერთა თვით ფგმგმოძალვეგის პრინციპზე აგებული ძმობა და ერთობა უნდა დაამყაროს. დღე, პირველ მაის ყველან დაინახოს, რომ მსოფლიო პროლეტარიატი ყოველ ვვარი მონობის წინააღმდეგია. სრული 50 წელია, რაც რომ საერთაშორისო პროლეტარიატი 8 საათის სამუშაო დღის დაკანონებას მოითხოვს, მარა მან ჯერ კიდეც ბისი სავსებით ყველგან განხორციელება ვერ შესძლო. რუსეთის რევოლიუ-

ციამ ეს საკითხი დღიურ წესრიგში დასვა. სრულიად რუსეთის მეშვიდე და ჯარისკაცთა დეპ. საბჭოს თათბირმა დრ. მთავრობას 8 სათაფლო მუშათა დღის დაკანონება მოსთხოვა. საჭიროა, რომ თათბირის დადგენილება ამ დღეს მთელი ქვეყნის მუშათა მოთხოვნილებათა გადაიქცეს.

ამხანაგნო! მხარი დაუჭირეთ ყველგან პეტროგრადსა და მოსკოვის მუშათა და ჯ. კაც. დეპ.საბჭოს წინადადებას. ემზადეთ ყველგან ამ დღისათვის და ფართოთ განეიარტეთ ხალხს რევოლიუციონერი ორგანიზაციათა ცენტრის მიერ წამოყენებული ლოზუნგი. მუშათა კლასი და რევოლიუციონური ჯარი ერთათ დღესასწაულობს 1 მაისს. ეს პირველი მაგალითია ჩვენს ისტორიაში.

ჩვენი პარტია.

ახალი ხანა.

I.

დიდი რევოლიუციის დაწყების შემდეგ ყველა მოქალაქემ თავისუფალთ ამოისუნთქა. ძირძუძანათ უნდა აღმოიფხვრეს ჩვენი ცხოვრების ძველი, დახავსებული და უვარგისი ფორმები.

უდიდესი ჩვენი ცდა ის არის, რომ ერთ-ხელ ხელში ჩაგდებული ძალა ამის შემდეგ ვერავინ გამოგვტაცოს და დემოკრატიული წესწყობილება რუსეთში სამუდამოთ განმტკიცდეს.

მყარდება საზოგადოებრივი ცხოვრების ყოველივე დარგში ახალი წესი.

დიდმა რევოლიუციამ შესცვალა ჩვენი პარტიის ცხოვრების წესიც.

რეაქციის ხანაში ბევრს იმედი გაუცრუდა, პარტიას ჩამოშორდა და განზე გადგა. ბევრი მოუნაალმდეგე სხვა ბანაკში გადაბარგდა და იქიდგან საშვილებათა დაფრიდებლათ შემოგვიტია.

თქმა არ უნდა, რომ ყოველგვარი რეაქცია იმ ხანათ ჩვენ გვასუსტებდა.

შესაძლებელი იყო ორგანიზაციების შესუსტება, მათი რიცხვით შემცირება.

მაგრამ შეუძლებელი გახდა ჩვენი პარტიის პრინციპების და მისწრაფებათა შეცვლა და მოდუნება.

წინააღმდეგ, ის ამხანაგები, რომელნიც ასე თავგანწირვით და ენერგიით იბრძოდნენ, რომელნიც შერჩენ თავის პოზიციებს და იქიდგან იმ ნაბეჭდთის ხანაში არ დაბრუნან, განსაკუთრებული სიტკბიცით და რწმენით იცავდენ ძველ თავის დროშას.

ამ განსაკუთრებულ სიტკბიცით და რწმენით აფრიალებულ ჩვენი დროშის ქვეშ დღეს ამ დიდი რევოლიუციის ხანაში, თავს იყრის და უნდა იყრიდეს მუშათა კლასი.

მუშათა კლასისათვის, მისი ინტერესების დასაცავად, პოლიტიკური პარტია—სოციალ-დემოკრატია ყოველთვის იყო საჭირო. დღეს, ამ დიდ მომენტში, ის კიდევ უფრო საჭიროა.

რევოლიუციამ დღეს წარმოშვა მუშათა დეპუტატების საბჭო, რომელიც პროლეტარიატს რევოლიუციონურ ბრძოლას აწარმოებს და ამ უკანასკნელის ორგანიზაციული ცენტრია.

მაგრამ იდეური ხელმძღვანელობა პროლეტარიატის რევოლიუციონერი ბრძოლისა დღ ს მაინც სოციალდემოკრატიას ეკუთვნის.

პროლეტარიატს აქვს ბრძოლის ისეთი საშვალებანი, რომელთა წარმოება შეუძლია მხოლოდ პოლიტიკურ პარტიას და არა დროებითი შექმნილ ორგანოს, მუშათა საბჭოს.

მაღე არჩენენ უნდა მოხდეს ადგილობრივ თვითმართველობებში, შემდეგ არჩენენი დაიწყება დამფუძნებელ კრებაში.

არჩენებში ბრძოლას აწარმოვებს არა არსებითად უპარტიო ორგანონ, როგორიც არის მაგალითად მუშათა დეპუტატების საბჭო, არამედ პოლიტიკური პარტია—სოციალ-დემოკრატია; იქ ბრძოლაც, ლოზუნგებიც პარტიული იქნება.

ბრძოლის პირობები დღევანდელ რევოლიუციაში თვით არგანენს ჩვენ პარტიას განსაკუთრებულ როლს და თხოულობს მის სიმტკიცესა და ძალიერებას.

ჩვენი პარტიის სიძლიერე ბურჟუაზიულ წყობილებაში გარდაუვალია.

მუშათა საბჭომ, მაგალითად, რევოლიუციის დამთავრების შემდეგ, როგორც დროებითი ორგანონ უნდა დაიშალოს.

სოციალ-დემოკრატიული პარტიამ, რომელმაც ამ დიდ რევოლიუციაში დიდი როლი უნდა შეასრულოს და მოძრაობას იდეიური უხელმძღვანელოს რევოლიუციის დამთავრების შემდეგაც უდიდესი ენერგია უნდა გამოიჩინოს, კლასთა ბრძოლა გააჩაღოს და გაღარმავოს და მით მუშათა საქმე წინ გაიქნოს.

მაშ ასე, ჩვენი პარტია იხლიკ და შემდეგ ძლიერ პარატს უნდა წარმოადგენდეს. ამის შეგზენა ყველა ამხანაგ მუშებისათვის არის საჭირო.

ყოველმა წევრმა ჩვენი პარტიის გაძლიერების საკითხს უნდა მიაქციოს დიდი ყურადღება.

არ არის საკმარისი, რომ პარტიის პროგრამას იზიარებდე, რომელიმე მის ორგანიზაციაში შედიოდე და მას ნივთიერათ ეხმარებოდე.

ამავე დროს საჭიროა ყოველი წევრი ორგანიზაციისა მისი აქტიური, მომქმედი პირი იყოს.

პარტიის ინტერესები ადგილს ყოველ მის წევრს, რომ ეს წევრი არა მხოლოდ თვითონ იზიარებდეს პარტიის პროგრამას, არამედ სხვასაც შეაგნებოს და მოიპოვოს პარტიაში ჩასაწერად.

რასაკვირველია, ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი, რომ პარტიაში წევრად ჩაწერის დროს პარტიის წესდების ძალით ყურადღება ექცეცა ახალ ჩასაწერი წევრის ღირსებას და მისი ღირებულებას პარტიისათვის.

ერთი სიტყვით, ეხლა, როცა ჩვენ პარტიაში დგება ახალი ხანა, როცა ჩვენი პარტია იწყება ლეგალურ და თავისუფალ ცხოვრებას, როცა ვგრძნობ ეს საზოგადება ვიყოთ ჩვენი ჭრინციპების და იდეალის შესაფერისად მტკიცე და ძლიერი, გვასაკვებეთ ენერგია და ნებისყოფა უნდა ვიხმაროთ, რომ ამ ისტორიული მომენტიდგან გამოვიდეთ უძლიერესი პარტია და მწყობრათ გავიქნოთ მომავლისაკენ.

კ. გვარჯალაძე.

პრესა.

რევოლიუციამ პარტიული ცხოვრებაც გამოაცოცხლა და შეიქნა პროგრამებისა და ტაქტიკის გადასინჯვა. ამ ახლო წარსულში პეტროგრადში კადეტთა პარტიის სიუზდი მოხდა. იგი მიტათ საყურადღებოა და არ გაეს კადეტთა ჩვეულებრივ სიეზდებს. აი რას სწერს ამის შესახებ პეტროგრადის „მუშათა გაზეთი“:

„ყოველი პარტია, რომელიც იკრიბება სიეზდზე, არჩევს საკითხს თუ როგორ გაბატაროს ცხოვრებაში თავისი პროგრამა, როგორ განაზორციელოს თავის მოსხოვნილებათა ერთი ნაწილი მაინც, რომელიც მას პროგრამაში აქვს შეტანილი. რა გააკეთეს ამ მხრით კადეტებმა თავის სიეზდზე? ისინი ძლიერ უხერხულ მდგომარეობაში აღმოჩდენ თავისი პროგრამის წყალობით. ის უკვე ცხოვრებაში **განხორციელებულია**, მას უკვე ცხოვრებამ **გააცხრა**. რუსეთის რევოლიუციამ დემოკრატიული რესპუბლიკი დაამყარა, ხოლო კადეტები თავისი პროგრამით ცხოვრების კუდში აღმოჩნდენ.

ამიტომ კადეტებ! მოუხდათ ლაპარაკი არა თავის პროგრამის ცხოვრებაში გატარებაზე, არამედ პროგრამის ძირითადათ შეცვლაზე. ის მათ უკვე შესცვალეს. მათი პროგრამა კონტიტუციონალურ მონარქიას თხოულობდა. მარა რევოლიუციის შემდეგ რუსეთის ხალხს კონსტიტუციონალური მონარქია არაფრათ ეპიტნავება. და აი კადეტებიც, რწმენით ნამდვილი მონარქისტები, უეცრათ გარდაქმნენ და 25 მარტს, სრულ 6 ნახ. საათზე კადეტები რესპუბლიკანები გახდენ.

კადეტებმა მეორე „ფეერვალიბაც“ მოახდინეს. ისინი სასტიკი მოწინააღმდეგე იყვენ ყოველთვის რევოლიუციისა. ჯერ კიდევ თვე ნახევრის წინეთ, როდესაც მზადდებოდა არა რევოლიუცია, არამედ პოლიტიკური დემონსტრაცია, კადეტთა ლეგიბორგანო „რეჩი“ 14 თებერვლის ნომერში ამის გამო დორბღლსა ჰყრიდა და ასეთ გამოსვლებს პროგოკაციას უწოდებდა. კადეტები მუშების 23—25 თებერვლის გამოსვლებსაც პროვოკაციას უწოდებდენ. მაგრამ ეს პროვოკაცია რევოლიუცია აღმოჩნდა. კადეტები მთავრობის პირტა შეიქნენ და თავის სიეზდზე რევოლიუციას ქება შეასხეს, ისინი ამასაც არ დაჯერდენ და ზოგიერთი მათი წევრი სოციალიზმსაც კი ეაიბლიუეს“.

მერე რა ამოქმედენთ ამ შემთხვევაში კადეტებს? რათ იწევიან ისინი ასე შორს მარცხნით? მუშათა გაზეთი ამ მოვლენას ასე ხსნის:

„ლიბერალური ინტელიგენციის, ლიბერალ კაპიტალისტებისა და მემამულეთა პარტია ფეოდალებად მოინდომებს ხალხის ფართო მასაში შეეჩას. მას დღემდის დემოკრატიასთან კავშირი არ ჰქონია. მიუხედავად იმისა, რომელი თავის-თავს კონსტიტუციონალ დემოკრატს უწოდებდა. ეხლა ის შეიცდება ამ მდგომარეობის თავი დაიდწოოს, ეს ნათლად გამოსჩენოდა სიეზდზე. აქ ცხადათ გამოირკვა ეიკიდეს ცდა გლეხობასთან დაახლოვების შესახებ. ასეთივე ნაბიჯი გადასდგეს მათ რამდენიმე დღის წინათ ჯარის მიმართვითი“.

დღეს რასაკვირველია დემოკრატიას ყველა ეალერსება და ეულიქეს ენსს. გუშინდელი მტერი დემოკრატიისა, დღეს მას ერთგულებას ეფიცება. დემოკრატიის ამ შემთხვევაში მეტი სიფრთხილე და წინდახედულება მართებს, რომ გადმოსროლილ ენკენსე არ წამოეგოს.

* *

რუსეთის ბურჟუაზია ყოველ ღონეს ხმარობს, რომ ძალი რეეინის ნანგრევებზე თავისი განუსაზღვრელი ბატონობა ააგოს. ის სარგებლობს შემთხვევით და ცდილობს მუშებსა და ჯარს შორის უთანხმოება ჩამოაგდოს. ეს დღეს აღარავისათვის დაფარული არ არის. ამას ხედავს პეტროგრადის მუშათა და ჯარ. კაც. დეპ. საბჭის ორგანო „უშუალები“ და სწერს:

„ბურჟუაზიული პოლიტიკოსები სარგებლობენ შემთხვევით და ცდილობენ ჩამოაგდონ შუღლი მუშებსა და ჯარისკაცთა შორის. მათ ამით სურთ შეაჩერონ ჯარში თავისუფალი ორგან ზაციების მოწყობა და დაუსხორ ლონ იგი თავს განუსაზღვრელ გავლენას. ამ შემთხვევაში ისინი ორი კურდღლის დაჭერას ცდილობენ: პირველი განაგრძონ ომი მათთვის სასურველ ბოლომდის და ამავე დროს მოიპოვონ სრული შინაური ბატონობა სახელმწიფოში“.

ბურჟუაზიის ასეთი ცდა ცხადია სიფრთხეს უნაზდებს ხალხს თავისუფლებას და გაზეთი სწერს:

„ამანამ, სანამ მუშები და ჯარისკაცები საერთო საქმისაკენ ხელიხელ ჩაკიდებული მიდიან, მანამ მშრომელი ხალხის ინტერესები ეზრუნველყოფილია გაბატონებულთა კლასების თავდასხმისგან. ხოლო თუ მათ შორის მუშებსა და ჯარს შორის განხეთქილებას ჩამოგდებ, მაშინ შშრომელი მასის საქმე წაგებულია და ბურჟუაზიაც ყიმბარა ყიმბარა“.

ამიტომ მუშათა და ჯ.-კაც. დეპ. საბჭოების ორგანო მოუწოდებს მუშებსა და სალდათებს:

„არ დაჯერენ მათ შორის შუღლის მფლ ველნი. ბოსლოდთო, — ბანაგრძობს გზეთი,—რომ ძალა ერთობაშია და თუ ეს ერთობა დასუსტდა, მაშინ თავისუფლებას აუცილებლათ, როგორც გარეშე მტრისგან, ისე შინაური მოწინააღმდეგეებიდან საფრთხე მოელის. რამდენათ უფრო მტკიცე იქნება ჩვენი ერთობა და მაგრათ ვიდგომებთ ჩვენს პოზიციებზე, იმდენათ უფრო მალე მივაღწევთ ზავს, რომელიც უზრუნველ ყოფს ჩვენ მიერ მოპოვებულ თავისუფლებასო“.

საჭირო პიტროგრადელი ამხანაგების ორგანოს ასრს მტრის ყურადღებით მოიკვლის თფილისელი მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭო. მათ წინაშე დღეს ამ ორი რევოლიუციონერი ორგანიზაციის გიერთანენების საკითხი სდგას. ამ შემთხვევაში ყოყმანი და კითხვის გაჭიანურება მხოლოდ რევოლიუციის საქმეს აფერხებს. ვინც ამ გიერთანენების წინააღმდეგია ის ძალა უნეიფრათ რეაქციის გაძლიერებას უწყობს ხელს.

ომის დეპეშები.

(ბ. დეპ. საბ.)

პეტროგრადი. 11 აპრილი. აღმოსავლეთის ასპარეზზე მხოლოდ მოწინააღ რაზმები იბრძვიან.

რუმინეის ფრონტზე ჩვეულებრივი დროგამოშვებითი სროლა. სროლა გიცხოველდა ეხლოდ ფოქშანის რაიონში. მთებში დიდი თოვლი მოვიდა.

პარიზი. 10 აპრილი. ბელგიის ფრონტზე მტრის მიერ მოტანილი ირიანები მოვიგერიეთ. მდ. სომესა და ფაზოს შუა მდებარე გერმანელების სიმაგრეებს ზარაბაზნის ყუმბარები დაეფშნენეთ. საზრის ჩრდილოეთით ჩვენმა ჯარმა ოდნავ წინ წაიწია. იფრანგეთის რაიონში საარტილერიო სროლა გაცხოველდა.

— ბალკანეთში, დოირანის ტბასთან საარტილერიო სროლა. სტენსა და სოკალეების შუა მტრის ირიანები მოვიგერიეთ.

ლონდონი. 10 აპრილი. მესოპოტამიაში მტერმა სადაბით დასტოვა ისტამელიტის პოზიციები. აქ მტერს ფეიდაფეიტ დავიდევნეთ და მრავალი ჯარისკაცი ტყვეთ წამოვიყვანეთ. ირანიები მიგვიგეს ადგილეთ მდ. ტიგრის მარჯვენა ნაპირას მდებარე პოზიციებზე. დასახლებული რაიონში მტრის ჰაეროპლანი ჩამოვაგდეთ.

ლონდონი. 11 აპრილი. საფრანგეთის ფრონტზე, სკარპის ნაპირებთან ბრძოლა გრძელდება. აქ მტრის სასტიკი ირიანები მოვიგერიეთ და დიდი ზიანი მივაყენეთ. ჩვენმა ჯარმა დაიკავა სოფ. გონელი და 2 ნახ. მილი წინ წავიწიეთ. ლანსოს სამხრეთ-დასავლეთით წინ წავიწიეთ და 1.000 ჯარისკაცი ტყვეთ წამოვიყვანეთ.

დეპეშები

(ბ. დ. ს. 10 აპრ.)

მოამქმედი არმიაში.

მეორე ცხენოსან ჯარის კორპუსის კომიტეტთა შეერთებულ კრებაზე შემდეგი რეზოლიუცია გამოიტანეს: პეტროგრადისა და მისი რაიონის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოები ადგილობრივი დაწესებულებია და ამიტომ მათი დადგენილებანი ფრონტზე მყოფ ჯარისკაცთათვის სავალდებულო არ არის.

რვა საათის სამუშაო დღის შემოღება.

ხარკოვი. 10 აპრ. მოხდა კრიეეორეოსა და დონის ოლქის ქვანახშირისა და ტეკანნენეთა თათბირი. მათ მსჯელობა იქონეს 8 საათის ს.მუშაო დროის შემოღებისა და ხელფასის მომატების შესახებ. გადასწყდა ზევით დასახელებული ზომები სისრულეში მოიყვანონ, სამრეწველოების გამგეთა და მუშათა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტების შეთანხმებით. დაადგინეს შრომის პირობები საროიანონო ორგანიზაციების მეზობელი მოაწესრიგონ და დაუყოვნებლივ ზომები იქნას მიღებული ქვანახშირისა და ანტრაციტზე ფასების შემცირების შესახებ. ამასთანავე დონის ქვანახშირების რაიონებში მთა მადნის მწარმოებელთა საბჭოსთან დაარსდა მუდმივი მუშათა კომისია.

„თავისუფლების სესხი“

კიევის საკრედიტო დაწესებულებებში 20 მილიონი მანეთის ახალი „თავისუფლების სესხი“ შეგრეოდა.

კონსტრავტიული პრესა და გერ. სოც-დემ.

სტოკჰოლმი. 10 აპრ. ბერლინიდან ეტყობინებიან, რომ გერმანიის სოც-დემ. პარტიის რეზოლიუციამ კონსეერვატიული პრესის მხრით პროტესტი გამოიწვია. „კრ. ეეიტუნგი“ სწერს: **შეიდემანს რუსეთის მუშებთან** ერთათ სურს ნერმანიის ხალხი და მთავრობა იძულებული გახდეს ჩამოაგდოს ისეთი ზავი, რომელიც ერმანიისთვის სახარელი იქნება. „ლოკ. ეეიტუნგი“ კი რეზოლიუციაზე დიდ საფრთხეს ხედავს გერმანიისთვის. გეზეთს აშინებს ის, რომ ამ ნიადაგზე ისეთ სერიოზულ დროს მოსალონელია შინაური უთანხმოების აღმოცენება.

გლეხთა ყრილობა.

ლუგანსკი. 10 აპრ. მოხდა გლეხთა კავშირის საორგანიზაციო კრება, რომელზეც შემდეგი რეზოლიუციები მიიღეს: შეიკიშირებული გლეხობა მოითხოვს ომის ბოლომდეს გაგრძელებას. პრინციპალურათ კრება აღიარებს 8 საათის სამუშაო დღის შემოღებას, მარა ამავე დროს იგი სთხოვს მუშებს იმუშაონ ზედმეტი დრო იმ დარგებში, სადაც საბრიდრო მასალებს ამზადებენ. დროებითმა მთავრობამ ეხლავე უნდა გამოიმუშავოს კანონი, რომელიც მსგავლ კაპიტალისტების მოგებას განსაზღვრავს. მთელი მიწა უნდა გადავიდეს გლეხების ხელში, ამ საკითხს საბოლოოდ დამფუძნებელი კრება გადაწყვიტს. მანამ კი ყოველი უთანხმოების მოსაწესრიგებელად ამ ნიადაგზე, არსდება მომრიგებელი კამერები. კრებამ დაადგინა მიმართოს დროებითი მთავრობას, რომ მან ბანმოსცეს ბრძანება და ეფარძალოს მემამულეთ მიწების გაყიდვა.

ხნეიერი ჯარისკაცების განთავისუფლების წინადადება.

პეტროგრადი. 10 აპრილი. დროებითმა მთავრობამ პრინციპალურათ მოიწონა სამხედრო მინისტრის წინადადება განთავისუფლებული იქნენ სამხედრო ბეგარიდან 43 წლეზი ხნიერი სალდათები. გადაწყდა შეამოწმონ ხელ ახლა 43 წლეზე უმცროსი წლის თეთრბილეთებიანები.

ეუბანალ ბაზეთებიდან.

პრაგაკაგორთა სია.

იუსტიციის სამინისტრომ გამოაქვეყნა პეტროგრადის ოხრანკის პროვაკატორების შემდეგი სია: შარკანოვი—მესამე დუმის დეპუტატი ს. დემოკრატი ბოლშევიკი (დატუსაღებულია). ტუფანენკი რამაშვილი, მენშვიკეკ; სერგოვის ქალი—მეორე დუმის დადასახელებული დეპუტატის ცოლი (დატუსაღებულია). მოსკოვის სიაშია: გამოჩენილი ეკონალისტი ბოლშევიკი ლობოვი.

საეკვო ყრილობა.

ილატაში დიდი კრებაა. უმეტესობას ყოფილი სანოვნიკები და დიდკაცობა შეადგენს. ყოფილი ნამეტნიკი ნიკოლოს ნიკოლოს ძე ქალაქში სეირნობს, ურიგებს ბაგშვებს კანფეტებს და დაინტერესებულია ომით. მოხარეტ ატები და სასახლის დიდკაცობა ზნირათ ნართაფენ თამბირს.

მილიუკოვის განცხადება.

მილიუკოვმა ინახულა მოსკოვის კადეტთა კრება. მან ხაგრეო პოლიტიკის შესახებ განაცხადა: მთავრობის დეკლარაცია არ ნიშნავს მოკავშირეების მოვალეობის უარისყოფას. რუსეთი სეპარატიულ ზავს არ შეკრავს. სრუტეების და კონსტანტინეპოლის საკითხი დაკავშირებულია ომის შედეგთან და ამის მიხედვით გადასწყდება. კონტრიბუციის შესაბამ მილიუკოვმა სთქვა: თუ გვიმარჯვეთ, გერმანიიდან მოვითხოვთ განადგურებული ადგილების აღსადგენ ხარჯებს ჩვენი მოკავშირეენი სიხარულით შეხვდენ რევოლიუციას, თუმცა შაშსაც გამოსთქვამენ ამის გამო, რომ მემარცხენე ელემენტები სეპარატიულ ზავს ელტვიან. მოკავშირეთ ეშინიათ აგრეთვე აგრარული მოძრაობის. გერმანიის რევოლიუციაზე იმედის დამყარება ზედმეტია, რადგან იქ კიაზარს ისე არ ეტკივეთან, როგორც ჩვენ ნიკოლოზს. აგსტრიის მდგომარეობა კი სერიოზულია, თუმცა სეპარატიული ზავის შეკვრა არ შეეძლია, იგი გერმანიის ყივს შებმული. ბულგარეთი დროს უცდის. ყველაზე უარესათ ოსმალეთის საქმეა—იქ იზრდება უკეფრეული ოპოზიცია, რომელიც საფრთხეს უმზადებს ახალგაზრდა ოსმალეთის მთავრობას.

რეკოლიუციის გამოძახილი.

ბივის ხანს ხალხმა პოლიტიკური უფლებები მოსთხოვა. ხანმა კონსტიტუცია გამოაცხადა, ხალხის მოთხოვნანი დაატუსაღეს ოთხი საწოვნიკი.

ინუშკევიჩი მოლალატეა.

მიასიოედოვის თანამშრომელმა ფრეინატმა, რომელიც ადეესის სატუსაღოში ზის, ითხოვა საქმის გადასინჯვა და პირობას სდებს თავი ინარცოოს და ბენერალი ინუშკევიჩის ღალატი დაამტკიცოს.

რიბო და ნიკ. რომანოვი.

საფრანგეთის მინისტრ პრეზიდენტმა რიბომ ფეეტატორა პალატაში განაცხადა—„ჩვენ ალტაკეტული ვართ მეფის საქციელით, რომელმაც ხალხის სურვილებს დაუმორჩილა დანატეიის სიამაყე; ამაზე ულამაზესის წარმოდგენა შეუძლებელია. მეფე იყო, არის და შემდეგშიაც იქნება საფრანგეთის ერთგული მეგობარი. ჩვენი ყალია პატივისცემით ვეხსენიებდეთ მასო.

„თავისუფლების სესხი“.

დროებითი მთავრობის „თავისუფლების სესხი“ განადგდება სწრაფი ნაბიჯით სწარმოებს. ორი დღის განმავლობაში რამდენიმე მილიონ მანეთზე მოაწერეს ხელი. პეტროგრადის თამბაკოს საზოგადოებამ 11 მილიონ მანეთზე მოაწერა ხელი, ექ.პორტისა და იმპორტის საზოგადოებამ—ერთ მილიონ მან., ძმათა გორდოგმა—2 მილ. მან., ტანენ ტატენმა—1 მილ. მან., კანიკეკა—ერთ მილ. ... 800000 მილ., კაბელ-ინ ... ორ დღეში სულ 15 მილ. მანეთის სესხი გადაიდგა.

სოციალდემოკრატიის გაერთიანება.

შესდგა მეოთხეკრებისთვა, მეოთხრავლისთვა და ნაციონალისტთა დელეგატების სხდომა. სხდომის საგანს შეადგენდა რუსეთის სოციალდემოკრატიული პარტიის ყველა ფრაქციათა გაერთიანება. დიდი რეფერატით გამოვიდა ლენინი. რეფერატის შინაარსი შეიცავდა სოციალდემოკრატიულ ორგანიზაციების კრიტიკას და მოიწოდებდა ახალი ორგანიზაციის შექმნას „ძირამომავალ სოციალდემოკრატიის“ მაგივრ. ლენინს წინააღმდეგ გაეოლაშარა რიგორც მენშევიკებმა, ისე ბოლშევიკებმა. ლენინის ლოზუნგს—კომუნისტების ორგანიზაციის დაარსება, მხარი დაუჭირა მხოლოდ მეშვიდ ქალმა კალლანტაიმ. კამათის შემდეგ კენჭის ყრით ხმის უმეტესობით სამის წინააღმდეგ გადაწყვეტა, მაღე იქნას მოწვეული გამგეთა ინაბეგი სიეზდი საერთო პროგრამის და წესდების გამოსაძიებელ ... ლენინის შესახებ კალლ ... ჩვენიქმ სთქვა: ეზეგი ... ითარეგეს ლენინს და თუ გაირიყა და რევოლიუციას ჩამოშორდა, ერეკ ეს არის საშინა... ... ჩვენიძის განცხადებამ დიდი ტაშისცემა გამოიწვია.

დეპეშები.

(საკ. კ-ბენ.).

ოზურგეთი. ქალაქის საბჭოს მდივანი ს... დონ კუბალაშვილი მიიმალა. მას პროტორობას სწამებენ. გუშოვეთ მიიღოთ დასაპატიმრებლათ ზომები.

კომიტ. თავმჯდომარე **თავდგირიძე.**

ოზურგეთი. ოზურგეთის სამაზრო კომიტეტის განკარგულებით დაატუსაღეს ... რგეთის მაზრის ყოფილი უფროსი ზ.აკუ...

დელეიძე.

ამბავი კავკასიის ს.-დ. მუშათა ორგ. საოლქო კომიტეტის საგან.

თანაგრძნობა პეტროგრადის მუშათა და ჯარის კაცთა დეპუტატების საბჭოს გადაწყვეტილებისა 1 მაისის დღესასწაულის დანიშვნისა 18 აპრილს.

ჩვენ საბჭოდან ... 22 აპრილს

ამთან ... კავკასიაში მოსეფის მუშათა ... 1 მაისის დღესასწაულს.

ეგზავლეთ ... ამ დღეებისათვის.

ახალი ამბები

მეოთხე რაიონის კრება. ამხანაგ ს.-დ. **პარტიის წევრთ, რომლებიც ცხოვრობენ 8, 9, 10 საპოლიციო ნაწილში და აგრეთვე ვინც ტრამვაიზე მსახურების სთხოვენ დაეს ... ... 18 აპრილს ... ...

მეუბათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს დანიშნულებისამებრ.

◆ **პური.** 30 მარტიდან 8 აპრილამდე ამიერ კავკასიის საპურიერებისათვის 1,450 ვაგონ ფქვილის მოსატანი ნარიდი მიუცია სხვადასხვა დაწესებულებებისათვის. ამ რიცხვიდან თფილისისათვის დანიშნულია 300 ვაგონი, აღნიშნულ რაოდენობიდან ჯერ არც 1 ვაგონი არ დატვირთულა.

◆ **დროებით მთავრობის** კომისარის აკაკი ჩხენკელის საქმეების გამგეთ მოწვეულია ნაფიცი ვექილი გრ. ბეროსკაძე.

◆ ჩვენში კარგათ ცნობილი ამხ. რაიდენ (მოლე) ნინიძე ძმიმე ავათ ყოფილა, ის მოუთავსებიათ პიატიგორსკის სანატორიუმში.

◆ **კანტორა „განთალება“-ში** საქართველოს ყოჩალი გაზეთის დამტარებლები.

— ბაქოში საპურია აგიენტი, გაეგზავნება ყოველნაირი გაზეთები და ახალი წიგნები. ავანასათ საპურია 200 მანეთი.

ამიერ კავკასიის კომიტეტისაგან. მსხეთველთა მიმართ.

მოქალაქენო!

ძველი სულთამხუთავი რეჟიმი, რომელიც მრავალი საუკუნეთა განმავლობაში სტანჯავდა ჩვენ ერს, დაეშმა.

თავისუფალი რუსეთის ფარგლებში თითოეულ ეროვნებას საშვალება ეძლევა მოაწყოს თავისი ცხოვრება, ისე რომ კულტურული და ეკონომიური მათი მოთხოვნილებანი სავსებით დაკმაყოფილდს. მოქალაქეებრივი თავ-სუფლებისა და თანასწორობის უზრუნველსაყოფად დროებითმა მთავრობამ უკვე გამოსცა კანონების მთელი რიგი, მოსპო წოდებრივი უთანასწორობა და შეზღუდვა, რაც დაკავშირებული იყო ნაციონალურ და სარწმუნოებრივ დევნასთან. ამიერ კავკასიის საქმეთა მოსაწყობათ და კავკასიის ფრონტის ფარგლებში ქვეყნია მართვა-გამგეობის მოსაგვარებლათ სახელმწიფო ღუმის დროებითმა კომიტეტმა და დროებითმა მთავრობამ შეადგინა მიმდინარე 1917 წლის 9 მარტს **განსაკუთრებული ამიერკავკასიის კომიტეტი.**

მოვედით თუ არა თფილისში 18 მარტს, მაშინათვე შევუდექით დაკისრებულ თანამდებობის ასრულებას და ჩვენ მეუბაბას საფუძვლათ დავუდეგით დროებითი მთავრობის მიერ 6 მარტს საყოველთაოთ გამოცხადებული დებულებანი ადგილობრივ საქართველოს და პირობებთან შეთანხმებით.

რომ ადმინისტრატიული მართვა-გამგეობა გადაეცეს ხალხს ე. ი. იმის მიერ არჩეულ ადმასრულებელ კომიტეტებს, ჩვენ მივიღეთ მხედველობაში ადმასრულებელ კომიტეტების დელეგატთა კრების დადგენილებანი და გამოვიმუშავეთ დროებითი წესი ადგილობრივი ადმინისტრაციის მოსაწყობათ.

ახლო მომავალში განხრახვა გვაქვს უზრუნველყოთ **სინიდისის თავისუფლების განხორციელება** ყველა სარწმუნოების საქმეების მოწესრიგებით;

დავაწესოთ ჩვენი ქვეყნის ცხოვრების ყველა სფეროში მართვა-გამგეობის წესი-რიგი და სამშობლოს საკეთილდღეოთ მოღვაწეობისათვის **მოვიწვიოთ ადგილობრივი საზოგადოებრივი ძალები;**

მოვახდინოთ რეორგანიზაცია **ქალაქის თვითმართველობისა** ახალი წესწყობილების თანახმათ და მივიღოთ ზომები ფართე დემოკრატიულ საფუძველზე **ერობის** შემოსაღებათ;

შემოვიღოთ **არჩეული მომხრიგებელი სასამართლო,** გადავიკეთოთ სოფლის სასამართლო, განსაკუთრებული სტუკეიერი და სახალხო სასამართლო, სადაც ის ჯერ კიდევ არსებობს. ზემოთ ჩამოთვლილი მიზნების მისახწევათ და შესაფერი კანონპროექტების შესაშენ ვებლათ ჩვენ დავაარსეთ **განსაკუთრებული საბჭო,** რომელიც შედგება ამიერ-კავკასიის ეროვნებათა ცნობილ წარმომადგენლებისაგან.

ტარსპორტის მოსაწესრიგებლათ, რაც ასე დაკაფა ძველმა მთავრობამ, ჩვენ დავაარსეთ მიმოსვლის საქმეთა საგანგებო კომისია სპეციალისტებისა, ჯარისკაცთა, მეუბათა და საზოგადო ორგანიზაციათა წარმომადგენელთაგან.

ზეშრელი ხალხის მიერ მიწით, საბალახოთი და ტყით სარგებლობის გამოსარკვევ თ, და **მიწის საკითხის** გადასაწყვეტად დავაარსეთ განსაკუთრებული კომისია.

რომ ახალი წესწყობილება უზრუნველყოთ მეტრთა თავდასხმისაგან, მოვაწყეთ **გამომძიებელი კომისია.**

პირველ რიგში უნდა შეუდგეთ **ჯარის ახალ საფუძველზე** მოწყობის საქმეს;

სკოლის რეორგანიზაციას მეცნიერების და კულტურულ ნაციონალურ საკუთრებათა მიხედვით;

შრომისა პირობების და მეუბა ხალხის მდგომარეობის მოგვარებას.

ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტს შემოღებას; **ხანალხო სამხედრო** დაწესებულებათა მოსპობას და მრავალი სხვა კითხვების გარკვევას, რომელნიც განაალებს ჩვენი ქვეყნის ცხოვრებას. ზოგი ამ კითხვათაგანი, რომელიც საერთო სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა აქვთ. მაგალითათ: ეროვნული, საეკლესიოდ, აგრარული (მეუბათა—სამოსლოთ გადაწყვეტა დამეუფლებელი კრების მიერ, რომლის მოსაწვევათ დროებითმა მთავრობამ უკვე მიიღო შესაფერი ზომები. დანაარჩენი კითხვები გადაიტანება დროებითი მთავრობის და განსაკუთრებული ამიერ კავკასიის კომიტეტის მიერ.

ეს დიდი სამეუბათ ჩვენ შეგვიძლია შეგასაულოთ მხოლოდ **მცხოვრებთა შემოქმედებითი ძალების თანამშრომლობით,** რასაც გამოხატავს—რევოლიუციონერი სოზიალიზმერივი, მეუბათა და ჯარისკაცთა ორგანიზაციები; **ურთიერთ შეთანხმებულნი და კეთილგანწყობილი კავშირი** და **ხალხიანობა**—აი რა გზით აპირობს სვლას დროებითი მთავრობა, რომელიც წარმოშვა ხალხის აფრაკებელმა მსხეკრაკლმა და ამიტომ დროებით მთავრობას არც შეუძლია არ განხორციელოს ამ ხალხის ნება-სურვილი.

შემოქმედებითი მეუბათმოსაგეს არა ნაკლები საჭიროა—წესიერების და მშვიდობიანობის დაცვა: სხვისი საკუთრების მითვისება, ძალადობა ტყის გიჩეხა, ეკრძალა ეს ტყე თუ სახელმწიფო ეს სულიერია, და საზოგადოთ ყოველგვარი ძალადობა და თვითნებობითი მოქმედება ყოველათ შეუწყნარებელია—ეს შეიტანეს მწყობრ მიმდინარეობაში არეცდარეცას და სასარგებლოა მხოლოდ და მხოლოდ ხალხის და თავისუფლების მტერ-მისათვის. უწყსოების თავიდან ასაცილებელთ, რაიცა ხელს შეუწყობს რეაქციის გამოწვევას, ყველა **დაწესებულება და სასამართლოები,** სანამ ისინი არ გადაუკეთებია ან და არ გაუუქმებია მთავრობას, **უნდა მოქმედებდეს განუწყვეტლივ.**

ბეგარა და ბაეები წინანდელთაგან უნდა იქნას შეტანილი, სანამ ახალი წესი არ დაწყარებულა.

ამ გარდამავალ მძიმე დროს, როცა გარეშე მტერი ეშეკრება ქვეყანას ჩვენი მთელი ძალღონე უნდა მოვახმაროთ **ჩვენი მამაცი ჯარის ყოველ მხრივ უზრუნველყოფას,** რომელიც გვეცავს გარეშე და შინაურ მტრისაგან. დიზერტირობის წინააღმდეგ ბრძოლა, გაორკეცებული მეუბათა ყანებში და ასეთივე შრომა თავდაცვის დაწესებულებებში—აი შეგენიძა იმ ეუმარიტებისა, რომ **ჩვენი თავისუფლების ბედი ჯარის ფრონტზე გამარჯვებაზე კიდია.**

მთელი ძალღონით უნდა ვეცადოთ არ დაირღვეს ჯარში ერთობა და ამ მიზნით ჩვენი ვალია თვალი გვეჭიროს არ შეიქმნას ჯარში განსაკუთრებული სამხედრო პოლიტიკური ორგანიზაციები პარტიულ ან ნაციონალურ ნიადაგზე.

გახსოვდეთ მოქალაქენო, რომ ჯარის ძლიერება მის ერთობაშია.

ჩვენ მოვალეობათ მიგვაჩნია მოქალაქეთა ყურადღება მივაქციოთ **ხსენებათა კითხვის სიმწვავეზე.** ძველი მთავრობის დაუდეგრობით ეს ფრიად საყურადღებო საქმეც საშინლად აირ-დარია საამშობლოს დავისუფლების მოღალატეთა ხელში. დროებითი მთავრობა ყოველგვარ საშვალებას ხმარობს ამ საქმის სათანადოთ გამოსაკეთებლადდა თუ საჭიროდ დაინახა მთელს ჰფრს სახელმწიფოს განკარგულებაში გადასცემს. ამავე დროს ვიღებთ რა მხედველობაში, რომ ეს რიგად და სამძიმო საქმე ვერ მოგვარდება სასურველ სიჩქარით, გთხოვთ მოქალაქენო, მშვიდათ და შეგნებით შეხვედეთ შესაძლებელ—მოსალოთელ სიძნელეს

მოქალაქენო! ვიმეშუოდ ენერგიულად და მეგობრულად ჩვენი ძვირფასი სამშობლოს და სახელმწიფოს საკეთილდღეოთ, იმ თავისუფლებს გასამაგრებლათ, რომელიც მოპოეულია ხალხის თავგანწირული საკუთარ ბრძოლით, რომელიც მსხვერპლათ შეეძირა ფრიცხეი მეზრძოლი.

ამიერ კავკასიის განსაკუთრებული კომიტეტი. თავმჯდომარე **ვ. ხარლამოვი.** წევრები: **მ. პაპაჯანოვი, მ. ჯაფაროვი, აკ. ჩხენკელი, კ. აბაშიძე.**

სოციალდემოკრატიული პარტიისაგან.

ლანჩხუთი.

31 მარტს მოხდა რაიონის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის კრება. თავმჯდომარეთ კრებამ აირჩია ამხ. კალე ეფენტი, მდივნად ამხ. პრაპ. კოტე ინნაძე. განხილეული იყო შეხედეგი კითხვები: 1) ბურჩის სოციალ-დემოკრატიული კომიტეტის მოსხენება, 2) მოხსენება ორგანიზაციების მოწყობაზე და პარტიულ მეუბათ ბაზ, 3) ახალი წევრების მიღება. სანამ კრება თავის პირდაპირ საქმეს შეუდგებოდა თავმჯდომარემ კრებას წინადადებით მიმართა: გამოეცხადოს ჩვენი თანგრძნობა ჩვენ ერთ-ერთ ერთ-ერთ დეპუტატ კარლო ჩხეიძეს

[illegible]

ამ ტკივილებდენ რაიონულ რეგანიზაციების მოწყობას და აქედგან სამაზრო კომიტეტის შექმნას. ცოტა კამათის შემდეგ კრების დიდმა ეზრავლესობამ მიიღო წესდებების პროექტი. მხოლოდ კრებამ ხმების პროპორციით ასეთ ნარიდ განსაზღვრა: იმ სოფელში, სადაც ეზრაი მოსახლეობაა და მოსალოდნელია პარტიაში ბევრი წევრი ჩაიწეროს, იქ ყოველ ოც ეკაეზ ირჩევენ ერთ წარმომადგენელს, მხოლოდ ნაკლიბ დასახლებულ სოფლებში, ათი ეკაეი—ერთ წარმომადგენელს. აქეთგან სიდიბა სასოფლო ტერიტორიული ორგანიზაციიბი 5—7 წევრისაგან. შემდეგ მთელი საზოგადოებრივის პარტიის წევრები ახალნენ ერთს და ირჩევენ ხუთმეძეოვნილ კოლეგიტეს 7—9 ეკაეისგან. ისევე კრება პირდაპირ ირჩიეს სამაზრო კომიტეტში თავის წარმომადგენელ.

პარტიული მეუბობის შესახებ თავმჯდომარის მოხსენების თანახმათ არსებობა სოციალ-დემოკრატიული ლეკვნი, სადაც იმართება რეფერატები, არსებობა მეთხეველთა წრე, სადაც სწავლობენ პოლიტიკურ ეკონომიის, ეკლესიურისა და სამეცნიერო-ყველო ისტორიიდან, ეროკლიდეს მასაზე პარტიული ლიტერატურა და სხ პარტიაში წევრების მისაღებად ეკრები ლებულია ამ საზომს, რომელიც ნაჩვენებია თფილისის წესდების პროექტში.

კრებაზე განცხადება შემოდის, რომ თფილისიდგან ჩამოვიდა ჩვენი მასწავლებელი ნოე ერონდანია, თიტერის დარბაზს ტაშის ცემა და „ურას“ ძახილი აყრიეს. ერთი ამხანაგის წინადადებით კრება ავალებს თავმჯდომარეს, მდივანს და ამხ. ნიკო ფირცხალაიშვილს გაუძღვენ კრებას ნოეს სახლისაკენ და მიულოცონ ბრწყინვალე გამარჯვება სოციალ-დემოკრატიულ პარტიისა. წითელი დროშით და სარეკლილიოვანი ჰმნით გაემართენ, გზადაგზა ეფარაენი ხალხი შეეფრთდა, მიაწიეს ეზოს და გამოჩნდა ჩვენი საყვარელი მასწავლებელი ნოე. ხალხი გაიძახის: „გაუმარჯოს ნოე ერონდანიას“, „გაუმარჯოს მეუბათა კლასსო“.

ეს ფენტი ბალის სახელით ესალმება მას. შემდეგ თითონ ნოემ მიმართა ხალხს მოკლე, მაგრამ ჩვეულებრივ ღრმა შინაარსიანი სიტყვით. ხალხს უნდოდა აეტაცებია ხელში, მარა მან ამაზე უარი განაცხადა. სრული წესრიგით, თავისუფლების ჰიმნის სიმღერით ხალხი გამბრუნდა უკან და დაიშალა.

8 აპრილს მოხდა სასოფლო და საიაიონო აღმასრულებელ კომიტეტების არჩევნები. სასოფლო კომიტეტს აირჩიეს ხუთმეტი კაცი, ყველა სასურველი პირები. სარაიონოში სამი: ნიკო ფირცხალაიშვილი, კალე ეფენტი და ეფიფანენ ციხაძე. არჩევნები სრული წესრიგით და კანონიერად ჩატარდა.

არჩევნებს დაესწრო ნოე ერონდანია, რომელიც კრებამ საპატიო თავმჯდომარეთ აირჩია.

კან—ეან.

დეპ. ჩხენკელი ბათუმში მეუბათა და ჯარისკაცთა სხბჭოში.

მოულოდნელი იყო დეპუტატი აკ. ჩხენკელის ჩამოსვლა, მაგრამ ელვის სისწრაფით მიეღო მთელ ბათუმს. დღისით სამ საათზე აფარენელმა ხალხმა მოიყარა თავი ქალაქის თვითმართველობაში. ამ დროისთვის ფაქტლაგ დაინიშნა პირველი შეერთებული კრება მეუბათა და ჯარისკაცთა დეპ. საბჭოებისა. აქაც დეპუტატს დიდის ოვაციით და ხანგრძლივი ტაშის ცემით შეხვდენ. დეპუტატმა გაიცნო მეუბათა და ჯარისკაცთა საბჭოების ნნიშვნელობა. მოიყვანა სალოსტარაციოთ რამოდენიმე მაგალითები იმის შესახებ თუ რა როლს თამაშობს ეს საბჭოები, თუ რა პირობებში აღმოცენდა ის. გაიცნო აგრეთვე საბჭოთა თანამირის მნიშვნელობა, რომელიც ამ დღეებში შესდგა პეტროგრადში და რომლის თავმჯდომარეთ კაკი წერეთელი აირჩიეს. მოიფშოა აგრეთვე მეუბათა და ჯარისკაცთა დეპ. საბჭოს შეკავშირებული მეუბობისაკენ, როგორც ეს პეტროგრადში და სხვა ქალაქებში სწარმოებსო. ამის შესახებ მეუბათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების თავმჯდომარეებმა გ. ანჯაფარიძემ და მალხაზოვმა მოახსენეს დეპუტატს, რომ მათ უკვე გიზნარსა ქონდათ, რომ ამ დღეებში მოიწვიათ საერთო კრება და სახალოდ გამოსაქვეყნებელ, რომ ასეთი შეერთებული კრება შეხვდა დეპუტატის ჩამოსვლის დღეს. აგრეთვე მოახსენეს დეპუტატს, რომ მათ უკვე შეეურთდენ ამ მოწოდებას, რომელიც მიმართულია მთელი ქვეყნის მეუბათა წლ.ისსადმი. სალამოს ექვს საათზე დეპ. ჩხენკელი გაემართა ძველი სობოროს მოედანისაკენ, სადაც მოქალაქეთა და ჯარისკაცთა საერთო მიტინგი იყო გამართული დეპუტატის ბაოუმში ჩამოსვლის გამო.

მიტინგზე თავმჯდომარეობდა გრ. სოლორო	g. პირველათ ადის ტრიბუნაზე ს.-დ. ეკიმი პოროზოვი. ის შეერმეტყველურათ გრძნობიერ სიტყვას ამბობს, არკვევს მომენტის სიდიდეს და ბოლოს ესალმება აკ. ჩხენკელს, როგორც წარმომადგენელს იმ გმირი პარტიისას, რომელსაც შვებნელი რეაქციის დროშიაც თავისი დროშა მაღლა ეჭირა. შემდეგ ტრიბუნაზე ადის აკაკი ჩხენკელი. ხალხი და ჯარი ხანგრძლივი ტაშისცემით და ფრას ძახილით მიეგება. დეპუტატმა საუბარი სურათი გადაუშალა მაყრიბელთ თუ როგორ პირობებში მოხდა ამ ხუთი წლის წინათ მისი დეპუტატათ არჩევა და ეხლა ხუთი წლის შემდეგ რანაირ პირობებში მოწევეს თქვენთან ლაპარაკეთ. შემდეგ დიდხანს შეჩერდა და გააშუკა მომენტის სიდიადე. დეპუტატმა ილაპარაკა ბერეთვე ქართულათაც. მიტინგი დაიხურა რვის ნახევარზე.

დეპ. აკ. ჩხენკელის ჩამოსვლის გამო დაინიშნა ბერეთვე ალმასრულებელი კომიტეტის წევრთა კრება. კრება გაიხსნა სალამოს ათ საათზე. დეპუტატმა აქაც ილაპარაკა რუსეთის რევოლიუციის ამბებზე. განმარტა თუ რა მოგალეობა აწევს თავზე ალმასრულებელ კომიტეტს, შეეხო ბერეთვე კავკასიაში ეროვნებათა დამოკიდებულებას და სიხარული გამოსთქვა, რომ ყველა ეროვნების წარმომადგენელები სოლიდარულათ მეუბობენ. დემოკრატია ყველგან და ყოველთვის იყო ეროვნული ჩაგრის წინააღმდეგი და თვითონ ცხადია ქართველი ერი, როგორც სხვა ყველა მოსახლე ერები კავკასიაში, უნდა განთავისუფლდეს ამავე დემოკრატიის საშვალებითო. მხოლოდ დემოკრატია დაინტერესებული დამონებული ერების განთავისუფლებაშია, მაგრამ დემოკრატიას პირველთან ყოველისა სარეთო მტერი ყავს საბოლოოთ დასამარცხებელი, რომელიც თავდები იქნება ეროვნული თავისუფლებისო. შემდეგ დეპ. აკ. ჩხენკელმა მოაესნა გ. ანჯაფარიძის და გრ. სოლოროვის მოხსენებები ბაოუმის ოლქის დელეგატი მდგომარეობის შესახებ. მოხსენებებმა ფრიად სამეზარო სურათი დაუხატეს დეპუტატს. მათი მოხსენებიდან გამოირკვა, რომ ძველი მთავრობა, მართალია გადაყენებულია, მაგრამ კომისარები არ არიან დანიშნულნი. მთელი აპარა დღეს დღისოფლობით მართვა გამგეობის მხრით წარმოადგენს „ჭაოსს“, გამონაკლისს შეადგენს მხოლოდ ვკარცხანა და ძანსფოლის სამაგნო ქარხნების ახლო ადგილები, სადაც მუშებმა მხურვალე მონაწილეობა მიიღეს, შეადგინეს მეუბათა დეპ. საბჭოები და მართვა გამგეობის სათავეში მოიქცენ. ამის შესახებ დეპუტატი იძლევა ჩრეკვა-დარიგებას და იმეღს გამოსთქვამს, რომ ახლო მომავალში საქმეს მოვაგვარებთო. კრება ეხურება ღამის 11 საათზე; მთელი კრების შემადგენლობა დეპუტატთან ერთათ მიეშურებიან სადგურისაკენ, სადაც აფარენელ ხალხს და მოსაწვალე ახალგაზდობას წითელი დროშებით მოეყარა თავი ჩვენი დეპუტატის კარლო ჩხეიძის შვილს—სტასიკს შესახვედრათ. მაგრამ ამ დღის ცხედარი ალარ მოსულიყვნენთათ. დეპ. ჩხენკელი კი 4 აპრილს ბაოუმიდან დაბრუნდა თფილისში.

[illegible]

სოციალისტი „პაიკარის“ ყოველდღიურ გაზეთისთ გადაკეთება.

კვირას, 9 აპრილს, ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში დანიშნული იყო სოციალ-დ. ამხანაგების კრება, რომელსაც უნდა გადადაწყვეტა ყოველკვირეულ გაზეთ „პაიკარის“ ყოველდღიურად გადაკეთების კითხვა-დისკრეტან 800 კაცამდის, მეუბები და ინტელიგენტებია: თავმჯდომარეთ აირჩიეს ცნობილი ეკონომისტი სურბანიანცი-თუმანიანეკი.

სარედაქციო კოლეგიის წევრმა ამხ. ბაბა. ტაიანცმა, მიუოლიცა ამხანაგებს პირველ მრავალ-რიცხოვან სოციალდემოკრატიული კრება და თავის მოხსენებაში ის ბარი გამოსთქვა, რომ დღევანდელი მომენტი დაუყოვნებლივ მოითხოვს, რომ სოციალ მეუბეს, რომელთა დიდი ნაწილი ჯერ კიდევ საკმაოთ არ არის შეგნებული, თავიანთი ყოველდღიური ორგანო ჰქონდეთ, კლასიური გათვითცნობიერებისთვის საბრძოლველათ. ქართველი ამხანაგების ფინანსიური დახმარების აღნიშნის შემდეგ ამხ. ბაბატაიანცმა დასასრულ ის ეუტანელი პირობები, რომელშიც ხდებოდა მეუბობა „პაიკარს“.

შემდეგ ილაპარაკეს ამხ. ერეზიანიცმა, ხიბოიანეცმა, ალაკუნმა, დარბინიანმა და სხვებმა ყველანი ერთხმათ ამტკიცებდენ, რომ დაუყოვნებლივ „პაიკარი“ ყოველდღიურ გაზეთათ გადაკეთდეს.

კრებამ ერთხმათ დაადგინა: ახლო მომავალში, 18 აპრილს ანუ 22 ს „პაიკარი“ ყოველდღიურათ გამოსცენ.

კრება შეეხო ბერეთვე ფინანსიურ კითხვას. ბევრმა ილაპარაკა და ყველამ ის აზრი გამოსთქვა, რომ გაზეთი თვითონ ამ ანგარიშებზე უნდა გაიარეცლონ და თვიერი ანუ სხვაგვარ გადასახადებით დახმარება აღმოაჩინონ.

შემდეგ არჩეულ იქმნა კომისია, რომელსაც მიეცა გზეთის გავრცელების საქმე და საზო ადოთ ფინანსიური კითხვის მოწესრიგება. კრება დაიხურა ღამის 12 საათზე.

თ—ინანი.

მეუბათა და ჯ.-კაცთა დეპ. საბჭოებში.

მილიციონერები. საბჭომ გადასწყვიტა დაითხოვოს ყველა ის მილიციონერები, რომლებიც თავის დანიშნულებისათვის შესაფერი არ არიან.

სტამბის რეკვიზიცია. მეუბათა და ჯარისკაცთა საბჭომ დაადგინა მოახდინოს მეტეხის სტამბის რეკვიზიცია საბჭოს საჭიროებათათვის.

ეანდარმების ბედი. მეუბათა დეპ. საბჭოს ალმასრულებელმ კომიტეტმა დაადგინა დაპატიმენი ეანდარმები და მასთან ერთათ პოლკ. პასტელინი გადაყვანილი იქნენ მეტეხის ციხეში და შემოიკონ მათთვის ფაერ მკაცრი რეჟიმი. ხოლო ყველა ის ეანდარმსა და დანარჩენებს, რომელთაც ეანთვალისწინენ, საშშობლოს მაგიერ აღმოსავლეთ ციმბირში გაგზავნონ.

ეანდარმთა და პროვოკატორთა გამოძიება უნდა აწარმოოს კერძოთ მეუბ. დეპ. საბჭომ.

რიბოს საფინანსოდ ეკონ. პროკატორი. საბჭო ეუფერდა ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს სხდომაზე, საფრანგეთის მინისტრთა თავმჯდომარის რიბოს კონტრ-რევოლიუციონერ გამოსვლის შესახებ მიღებულ საპროტესტო რეზოლიუციას. ამავე დროს დაადგინა მიმართოს შეკითხვით დრ. თავარობას თუ რამდენი მართალია გზეთების ცნობა ამის შესახებ.

თფილისის მეუბათა დეპ. საბჭოს სხდომა. 8 აპრ. ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში მოხდა მეუბათა დეპ. საბჭოს მორიგი კრება. დარბაზი სავსეა წევრებით, ბოლო ქანდარა გაეკედილია ბერეთვე მაყურებლებით, თავმჯდომარეობენ ამხ. ნოე ერონდანია, და ამხ. ეეფეეი. განსახილველია შემდეგი კითხვები: 1) თავისუფლების სესხი, 2) რკინის გზებისა და სხვა უუწყობათა განსახლება, 3) სოფლის სასურსათო კომიტეტების არჩევნები, 4) მეუბათა და ჯარისკაცთა დეპუტატ. საბჭოების გაერთიანება, 5) ნაციონალისტებთან დამოკიდებულება, 6) კომისიის მოხსენება, 7) 1 მაისობა და 8) შეკითხვები და განცხადებანი.

თავიდან ეფენტი სესხის შესახებ ლაპარაკობს ამხ. ეეფეეი. მეუბები, ამბობს ის, მთავრობის სესხს ყოველთვის უნდობლობით ეკუთვნოდენ, განსაკუთრებით სამხედრო სესხს, რადგან ის ყველაზე უფრო ცუდი საშვალებაა სახელმწიფოს ფინანსიური მხრის მოსაგვარებლათ. სესხი და მისი პროცენტები ბოლოს და ბოლოს დემოკრატიის ეწვება ეკისერზე გადასახდელათ. ამიტომაც იყო, რომ სახ. დუმის სოც.-დემკ. ფრაქციაა ყოველთვის სესხის წინააღმდეგ ძალიანდ ხმამ. მარა რეეოლიუციის შემდეგ მდგომარეობა შეიცვალა. თუ გვინდა, თავადან ავიშორით დამარცხება ფრონტზეც, მთავრობას საშვალება უნდა მივცეთ, რომ მან ომი აწარმოოს. საშვალების გამონახვა ეხლა კი შინაური სესხის მეცეიით შეიძლება. მეუბათა დეპ. საბჭო ძალა-უფლების ორგანოა და ამიტომ მან ხელი უნდა შეუწყოს თავისუფლების სესხს. გამოდიოდა რა ამ მოსაზრებიდან მეუბ. საბჭოს ალმასრულებელ კომიტეტი, დაადგინა, მხარი დაუჭიროს სესხს, რასაც ამ ეფენი თქვენც დაადასტურებ. ალმასრულებელი კომიტეტის წინადადებას კრება იღებს. კრება ადგენს გასწონონ აგიტაცია სესხის სასარგებლოთ და გამოუშვას ეუთათა დეპუტ. საბჭომ მოწოდება.

ინსნება კამათი რკინის გზის, სამხედროსა და სხვა უუწყებათა განსახლების შესახებ. მეუბათა დეპ. სახ. ალმ.სრულებელმა კომიტეტმა ამ საკითხს ჯერ ოფიციალურ ეკონომიკა. რეფერენტ ალ.ალ. ეეფეეი ამ ასკ.ვ ძველი წესი და მოხსენები ბატონობენ. სახელმწიფოს ქონების ძარცვა-ალეკვა რომელსაც ძველი რეჟიმის დროს ეკონდა ადგილი, ეხლაც გრძელდება. ბათუმ-ტრაპეზუნისა და ბაქო-ბუნდოს გზებზე, რომელნიც ეხლა გაყავთ მრავალ მოროტებას ადგილი. ასეა სხვაგანაც. მეუ. დეპ. საბჭოს ალმასრულებელმა კომიტეტმა ამის გამო ამიერ კავკასიის განსაკუთრებით კომიტეტს წინადადება მისცა, მიეტანა ამ მდგომარეობისათვის განსაკუთრებული ყურადღება და დაენიშნა განსაკუთრებული კომისიანები, რომლებიც მოახდენდენ ამ უუწყებათა რეორგანიზაციას. სარეორგანიზაციო კომისიაში უნდა შეეიდენ საზოგადო ორგანიზაციების წარმომადგენლები და საზოგადო მოოვაწენი. ამის შემდეგ ამიერ კავკასიის კომიტეტმა მართალაც გადადგა ამ მხრით ნაბიჯი, შეიქმნა კომისია და სხვა.

ორატორებმა განსაკუთრებით ყურადღება მიაქციეს რკინის გზას, სადაც ამ ეკამათ დიდი ირეკ-დარეკვა და უუწესობა ანსებობს. მათ ხაზი გაუსვეს აგრეთვე რკინის გზის მუშების უმეწეო მდგომარეობის. როგორც გამოირკვა, ისინი დიდ ნიეთიერ გაეჭირვებას განიცდიან. დიდი კამათის შემდეგ შემოაქვთ პროტესტული ზონა ადგენენ. კრება იღებს მეუ. დეპ. საბ. ალმასრულებელი კომიტეტის წინად დებს გაგზავნონ სარეორგანიზაციო კომისიაში მეუბათა ფეხ. საბჭოს წარმომაგ-გენლები. გარდა ამისა ადგენენ: 1) დაარსონ მეუ. დეპ. საბჭოსთან განსაკუთრებითი კომისია, რომელიც შეკრებს ცნობებსა და ფაკტებს უუწყებებში არსებულ უუსარგებლობისა და ბოროტმოქმედების შესახებ. 2) გაგზავნონ მეუ. დეპ. საბჭოს წარმომადგენელი ამიერ კავკასიის რკინის გზათა სახელმწიფო საკანტროლო კომისიაში. 3) გაეუჯრედსონ კონდუქტორებისა და რკინის გზის დაინარჩენ დაბალ მოსამსახურეთა შრომის პირობები: 4) დაარსონ ეროთითა და ქალაქთა კავშირის დაწესებულებანი.

თავმჯ. ნოე ერონდანია აცხადებს სარეორგანიზაციო კომისიის კანდიდატებს. კანდიდატების სიიდან ერთხმათ რაკიგეეენ ინენერი თუმანოვსა და წინადადებას აძლევენ ალმასრულებელ კომიტეტს ასე მოეტანენ დანარჩენებსაც, რომელთაც ეი საჭიროო დაინახავენ. მეუ. დეპ. საბჭოს წარმომადგენელნი აირჩეენ **ალმასრულებელ კომიტეტს** მიეცნო,

ხოფის უწინის სასურსათო კომიტეტის არჩეენები. ირჩეენენ როგორც საბჭოს წევრები, ი ე ი ა ნ ი წ ა ო ნ ა ; ა ი რ ჩ ე ს ;

1 უბანში: ლუკა ბერიტაშვილი, ივანე კაკაბ შველი და სერგეი არიშიე.

2 უბანში: ზაქარია ბიჩაშვილი, ამბაკო ქელ ა ძ ე და ა ბ ა ა ე ბ ე ლ ო ვ ი .

3 უბანში: ვასილ მკერვალიშვილი, მიხაილ ნე ვ ი ნ და ბაქსიმე კრასნოვი.

4 უბანში: მიხაილ გუშჩინაი, ბაგრატ მიკრტუმოვ და ხაზატურ მინასიანეი.

5 უბანში: ალ ქანდრე ვაშაიძე, ავიტის კედ ბ ა ი ა ნ ი და ვლადიმერ ბეძმარიშვილი.

6 უბანში: ივანოვნო მანინე, ტრიფონ ფოლ ნ ტ ი და ვ ე ტ ო ო ა კ ა ბ ა ნ ე ი .

7 უბანში: ალექსე ნდრე ეგანოვი, ბაგრატ არაფუ ნოვი და ასატურ კაბინი.

8 უბანში. მოსე მ ნ ა ვ ი ს ა ,ი ს ა ვ ს ტ ა ფ ა ლ ი ნ ი და ნ ი ნ ბ ე ყ ა ზ ა ი ა ნ ი ე ი .

9 უბ ა ნ ში: ნ ა პ ა ლ ე ო ნ კ ა ბ ი ნ ი , მ ი ხ ა ი ლ ტ უ ბ ბ ა ლ ო ვ ი და ბ ა გ რ ა ტ მ ა კ ი ო ტ ტ ა ვ ი ვ ი .

10 უბანში: კონსტანტინე კალინაძე, დარჩო დამბაშვილი და სეიოთ ჯობაძე.

11 უბანში: ნიკოლოზ ვიგორმინი, ივანე როსტოიაშვილი და ალექსანდრე მერაბიშვილი.

12 უბანში. ფილიპე ლორია, გრიგოლი ლეშვე ნი და ალექსანდრე ხორიაშვილი.

მუშათა და ჯარ. კაც. დეპ. საბჭოების შეერთების შესახებ კრება ადგენს მოხდეს ორივე საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტთა სრული შეერთება. ამ კითხვის შესახებ არჩეულია ცალკე კომისია, რომელმაც გამოიმუშავა შეერთების პროექტი და აღმ. კომიტეტის კრებაზე წარადგინა.

მიხსენებიდან გამოირკვა, რომ ქარ. ნაციონალისტების უტაქტო მოქმედებამ საერთოთ ყველგან და კერძოთ ჯარში, უკმაყოფილება შექმნა, რის გამო მუშ. დეპ. სამ. აღმასრულებელ კომიტეტს მოუხდა ზომების მიღება. ნ. ეკონრანი კრებას აცნობს, რომ ქარ. ნაციონალისტ ებს მიეცემოდა აქვთ წინადადება დაშალონ ქართველ მხედართა დამოუკიდებელი ორგანიზაცია და თუ მაზე არ დათანხმდებიან ამ შემთხვევაში გადაწყვეტილია გამოირიცხონ ისინი ყველა რევოლიუციონერ ორგანიზაციებიდანა. პარტიების წარმომადგენლები, განაგრძო ორატორმა ჩვენს წინადადებაზე დასთანხმდენ და შეგვპირდენ თავი გაიგებინონ მუშათა საბჭოს საწინადმდეგო კომპანიასო. კრებამ მოიწონა აღმ. კომიტეტის შეხედულება ქართველ ნაციონალისტებთან დამოკიდებულებისა და ავტონომიის შესახებ.

ამის შემდეგ კრება ისმენს სხვადასხვა კომისიების მოხსენებას და შესაფერ ზომებს იმუშავებს.

შემდეგი კრება მომავალ შაბათს მოხდება.

საბჭოდიის მუშათა დეპ. საბჭო. დ. სამტრედიაში შესდგა მუშათა დეპუტატების საბჭო სამტრედიის რაიონისა, რომელიც ჯერ-ჯერობით ითვლიდა 1453 მუშას. საბჭოში არჩეულია 50 კაცი, რომელთაგან თავიანთ შორის აირჩია პრეზიდიუმი—თავჯდომარეარი მისი ამხანაგი და ორი მდივანი და ერთიანი ბაზინადარი. პრეზიდიუმი შეადგენს იმავე დროს დამსრულებელ კომიტეტს საბჭოსს. მუშ. დეპ. საბჭოს ხელმძღვანელობით მოგზავნილ ფული 15 მარტს, თავისუფლებისაფან დაბოკილთა პატიმრებისმის ნაშრომი გამართულ სამ ლოგიერო დღესასწაულზე. იგი უკვე გაიგზავნა პეტროგრადში დამოცილ მეტრძოლთა ს ფლავებზე ძეგლის აშენების ფონდს. სულ გაიგზავნა 211 მან. 11 კაპ. ამაზე შედის შემოწირულება 18 მან. 60 კაპ. სოფელ სამტრედიისა. მუშათა დეპუტატების საბჭოდან 9 კაცი შედის დაბის აღმასრულებელ კომიტეტში, რომელშიაც შედიან აგრეთვე სოფლიდან გლეხების წარმომადგენლები.

ნუშები მეტათ კმაყოფილნი დარჩენ ამერიკელების მუშ. დეპ. საბჭოს თათბირის შესახებ მოხსენებით და აქაური საბჭოს კომიტეტიც თავისი მხრით თანახმათ თათბირის დადგენილებისა, შეთანხმების საშუალებით აწესრიგებს ხაზინებსა და მუშებს შორის სხვადასხვა უთანხმოებებს: ამ მხრით მან უკვე გადადგა პრაქტიკული ნაბიჯი, რამაც ს ხურველი ნაყოფი გამოიღო. გეფიციულებისთვინ მუშათა დეპუტატების საბჭოს დადგენილების თანახმათ ყოლაბეთი გროვდება ფული, რომელთაც რუსეთ ს. ფ. გაზეთი ეწერება აქაურ სალდათებს. სამტრედიის რაიონის მუშათა დეპუტატების აღმასრულებელმა კომიტეტმა გამოსცა მოწოდება, სადაც მოიწოდებს მუშებს ენერგი ელ შრომისაკენ და ფრჩხეს მათ სამუშაო საათები მხოლოდ მუშაობას მოახმარონ, მოწოდებაში სასტიკათ დაგმობილია ქურდობა და ყოველ გვარი უწესობა; კომიტეტს ქურდობათ მიაჩნია აგრეთვე მატარებელში უბილეთოთ მგზავრობა და ამიტომ მოუწოდებს მგზავრებსაც და აგრეთვე რკ. გზაზე ყველა მოუშვეადეთ ხელი შეუწყონ მას წესიერების დაცვაში.

მოსალოდნელია ზოგიერთმა თავისი კერძო ინიციატივით დაიწყოს საზოგადოებაში ფულის გროვება ვისიმე ან რისიმე სასარგებლოთ, ამ ნაადგილზე მოსალოდნელია ბოროტმოქმედებაც და ამტომ სამტრედიის მუშათა დეპუტატების საბჭო თავის რაიონში სთხოვს ყველას კერძო პირებს კომიტეტის ნებადაურთველათ ნუ დაიწყებენ ფულის გროვებას.

კომიტეტის სახელზე მოდის მრავალი თხოვნები კერძო ხასიათისა, ისინი ღრსი არიან გარჩევისა; რადგან მუშათა დეპუტატების საბჭოს მრავალი საზოგადო ბნაწესენოს საქმეები აქვს გასარჩევი და გასაკეთებელი, ამიტომ საბჭო სთხოვს ყველას დროებით კერძო საქმეები ჯადასდეს და ხელი შეუწყონ საზოგადო საქმეს. უნდა ახსოვდეს ყველას, რომ თუ საზოგადო საქმე არ მოგვარდა ისე კერძო საქმეც დაიღუბება. ფ.

რევოლიუცია პროვინციაში.

დ. ბუდაუთი. ძველი რეჟიმის დაცემის ამბავს აღტაცებით შეხვდა აქაური დემოკრატია, დიფუნგენერა არჩეულ იქმნა აღმასრულებელი კომიტეტი შემდგარი 45 კაცისგან. (5 ამათგანი ჯარისკაცია).

დღიდან კომიტეტის დაარსებისაგან პირველ მოთხოვნილების საგნებზე ფიქრებმი იკლო. კომიტეტმა იქონინა მსჯელობა ადგილობრივ კოოპერატივებ ზე და მის გამგეობის შემადგენლობაზე. გადეწყნ რა უტაუფარ ფიქტებს და უვარგისთ სცნო ბრსებული გამგეობა და გამოიტანა ბრძოლიფა გადაყენებული იქნას ძველი გამგეობა, რის ადგილ ებზეც მომზარეულია კრებას მიანდო. აგრეთვე კომიტეტმა კომფისაციი უყო კერძო პირების შემოტანილ სიმინდს, ნავთს და სხვა სანოვაგეს, ანაბრონების გაკეთების შემდეგ თავიანთი გამომეშვებელი ფასი დაადო. თუმცა უნაკლო არ არის კომიტეტის შემადგენლობა და მისი მოქმედება, მაგრამ შემდეგისთვის იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ თავიანთ ნაკლს თანდათანობით გაიუმჯობესებენ. სამეფნერო კომისიამ გაიცა დღეანდელი ფეზ.ზების უმეტეს მგზავრობის და მოსალოდნელ კრიზისს სურს თანამ ა და დ ადგინა: შეამცირონ თამბაქოს დათვა შემდეგი პროცენტებით: სანი ქაცვა მ.ზ სიმინდისთვის უნდა მოამზადონ და ერთი ქაცვა თამბაქოსთვის, სიმინდისთვის მიწის დამუშავების შესამუშავებელათ დიეზმროს კომიტეტმა მცხოვრებლებს დასაფუშავებელ იარაღის შეძენაში. სალეკციო კომისიამ დადგინა: მოაწყოს კითხვა ლექციების დრო გამოუნიერთ და გამოიწვიოს ეუონალგაზეთები.

ზ.მოსსენებული ყველა ეს რეზოლიუციები გამოტანილი იქნა სიერთო კრებაზე. მუშათა საბჭოს დეპუტ ტები არჩეულნ იქმნა 11 მარტს. ქანდრეს იარაღი ეყარეს, პირველ საათზე კოცა გიიხსნა დაბის მაღაზიანეს თავჯდომარეობით. კრებაზე წარმოთქმული იქმნა სტუდენტ რუსულ, ქართულ და ებრაულ ენაზე.

თეკვსმეტ მარტს შედგა საერთო კრება, სადაც უნდა ეარჩიათ კანდიდატთ მუშებისაგან და ჯარისკაცებისაგან იყო ფამოყენებულია ბაგრატ ნადარეიშვილი და მეორე მხრიდან მაღაზანოვი. ჯამაგრის შესახებ კი აღმასრულებელმა კომიტეტმა წინ და წინ იქონია მაჯალობა და დადგინა: კომისარს ეიღეს თვეფრათ 200 მან. ფაფფელ კეჩეს ყრით მაღაზანოვმა მიიღო 103 თეთრი და 149 ფაფი, ნადარეიშვილმა მიიღო 247 თეთრი და 57 ფაფი. ამნაირათ ნადარეიშვილი იქმნა არჩეული კომისარათ. ნადარეიშვილმა კრებას მადლობა გამოუცხადა და ჯამაგირზედაც უარი განაცხადა, რამაც დიდი აღტაცება გამოიწვია ხალხში. **დამსწრე.**

ს.ოფ. კიფია. (სამეგრელო). 8 აპრილს მოხდა კიფიის საზოგადოეობის მეორე კრება, პირველად სიტყვა წარმოსთქვა ნ. ანჯაფარიძემ, მოიხსენია პეტროგრადში ადხოცილი ბერები. ხალხმა მუხლ მოდრეკილი პატივი სცა რევოლიუციისთვის დახოცილებს, მრავალს თვალი აუცრემლდა. შემდეგ სიტყვა წარმოსთქვეს ვ. გადილიანმ, მან მოკლეთ განუმარტა მსმენელთ რუსეთის რევოლიუციის ისტორია დაწყებული დეკაბრისტებიდან ვიდრე დღევანდლამდე, რაც გულდასმით მოუსმინეს ძოლაპარაკეს, დასასრულ პრ. ილია ჩაჩიანიმ მიმართა დამსწრე ჯარისკაცთ და უჩინა პოზიციაზე ზმყოფ ა იძათ ვინც ჭამადე იმალეებოდა.

ს.ოფ. თავაკოული (სამეგრელ). 4 აპრილს ადგილობრივ აღმასრულებელ კომიტეტმა გამართა საზოგადოების კიფაბ. კრებას დაესწრო ახლო სოფლიდან მოსულნი ნ. ანჯაფარიძე და ვ. გადილია. ჭაერში ფრიალე